52893

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.09.11.2026

Ahmet ŞIK
İstanbul Milletvekili

Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Kervanpınar (Arzoxlî) bölgesinde güneş enerjisi santralleri kurulmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ÇED olumlu kararı verilmiştir.

Ayrıca, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), AKP Diyarbakır İl Başk. YK Yedek Üyesi'ne ait Zenkar Nakliye İnşaat Temizlik Güvenlik Tarım ve Petrol Ürünleri Limited Şirketi'ne bölgede kurulması planlanan söz konusu iki depolamalı GES için 49'ar yıllık elektrik üretim lisansı verilmiştir.

Sur Kaymakamlığı'nın 2024 tarihli proje duyurularına göre ise Zenkar 1 için yaklaşık 227, Zenkar 2 için yaklaşık 313 dönümlük güneş paneli sahası öngörülüyor. İki tesisin toplam elektrik üretim kapasitesi 33 megavat, depolama kapasitesi ise 33 megavatsaat.

2026 tarihli imar planı kayıtlarında, proje yerleşkesinin bağlı olduğu Satî Mahallesi'nin 118 ada 73, 74 ve 78 numaralı parsellerindeki mera niteliği değiştirilerek Hazine'ye geçen arazilerin enerji üretim alanı olarak planlandığı anlaşılmaktadır.

GES projelerinin bulunduğu bölgede Ğırap Bajar (Xirab Bajar) adıyla bilinen antik yerleşimin bir bölümü birinci derece arkeolojik sit alanı olarak tescil edildi.

Köylüler, ortak kullandıkları mera alanlarının rızaları dışında enerji yatırımlarına ayrılmasına itiraz etmektedir. Halihazirda Zenkar 2 projesine verilen ÇED olumlu kararına karşı açılan dava Diyarbakır 1. İdare Mahkemesi'nde devam ediyor.

Mahkemenin görevlendirdiği bilirkişi heyeti, 16 Temmuz'da yaptığı keşfin ardından hazırladığı, 13 Ekim'de kamuoyuna sonuçları yansıyan raporunda, projenin mevcut haliyle uygulanmasını uygun bulmadığını söylemesine, tarım ve hayvancılık, mera kullanımı, kaynak suları, yerleşim alanları ve arkeolojik miras üzerindeki etkilerinin yeterince incelenmediğini belirtmesine rağmen şirket yetkilileri jandarma eşliğinde araziye zorla girerek halkın mera alanını kullanmasını engellemiştir.

Bu bağlamda;

1. Yaklaşık 540 dönümlük mera alanının enerji üretim alanına dönüştürülmesi sürecinde 4342 sayılı Mera Kanunu'nun koruyucu hükümleri nasıl uygulanmıştır? Mera vasfının kaldırılması için hangi kurumların görüşleri alınmıştır?

2. Mera tahsisine, imar planına ve ÇED kararına ilişkin davalar devam ederken, mahkeme süreçlerinin sonucunu beklemeden proje faaliyetlerinin sürdürülmesi kamu yararı ve hukuki güvenlik ilkeleri açısından nasıl değerlendirilmektedir?

3. Bilirkişi raporunda tarım ve hayvancılık, mera kullanımı, kaynak suları, yerleşim alanları ve arkeolojik miras üzerindeki etkilerin yeterince incelenmediği belirtilmesine rağmen, projelerin uygulanması hâlinde ortaya çıkabilecek zararların önlenmesine yönelik hangi tedbirler alınmıştır?

4. GES projelerinin bulunduğu alanda yer alan ve 1. Derece arkeolojik sit alanı olarak tescil edilmiş Ğırap Bajar (Xirab Bajar) antik yerleşimine ilişkin arkeolojik incelemeler hangi kapsamda gerçekleştirilmiştir?

5. Proje alanında tespit edilen veya tespit edilme ihtimali bulunan arkeolojik ve paleontolojik buluntuların korunması için hangi önlemler alınmıştır? Bu kapsamda uzman ekipler tarafından yeni bir yüzey araştırması yapılması ve incelemeler tamamlanıncaya kadar saha çalışmalarının durdurulması planlanmakta mıdır?

6. Kervanpınar (Arzoxlî) köylülerinin ortak kullanımındaki meraların yeniden mera statüsüne kavuşturulması, köylülerin otlatma haklarının güvence altına alınması ve hukuki süreçler sonuçlanıncaya kadar proje faaliyetlerinin durdurulması yönünde Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?